

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

Leto IV. Št. 20

Kranj, 17. maja 1951

Cena din 5-

Mleka bo vedno več

Prchod z zajamčene preskrbe na prosto prodajo ni niti malenkostna niti enostavna stvar. Strah, da bo premalo mleka in mesa v Kranju je pokazal, da ni bilo posebnih presenečenj. Odkupno podjetje je v mlekarne razdelilo okrog 40 litrov mleka manj, kakor običajno, tako da so bili vsi dojenčki preskrbljeni. Ostalo je še nad 300 litrov mleka, ki je bil na razpolago po deveti uri ostalim potrošnikom po 23 din. Pričakovati je bilo, da bo za preostanek mleka gneča, toda v nobeni poslovalnici je ni bilo. V mlekarji na Kalvariji so zadnje mleko predali po 16 ur. V eni izmed poslovalnic niso prišle po mleko vse matere, ki imajo kartę za dojenčke. Že prve dni potem je bilo po zagotovlju odkupnega podjetja že 500 litrov mleka več kot navadno, ker se kmetje zelo zanimajo za nov način trgovanja. Odkupno podjetje plačuje mleko po 18 din liter. Kmetje so s to ceno zadovoljni. Na trgu pa ni videti mleka. Nekaj več kot običajno je surovega masla po 600 din/kg, ki ga nosijo na trg Primorce. Kaže torej, da kmetje iz kranjske okolice ne bodo prodajali mleka na živilskem trgu.

ZADRUŽNIKI IN PRIVATNI KMETJE V DUPLJAH RAZPRAVLJAJO O NOVIH UKREPIH IN ODKUPIH

V ponedeljek 14. t. m. se je zbral članstvo kmetijske delovne zadruge „Udin boršt“ in več privatnih kmetov na skupni sestanek, na katerem so razpravljali o novih ukrepih in odkupih in se podrobno seznanili s pomenom te pomembne sprostitev trgovine s kmečkimi pridelki, kar jim nalaga nove naloge, da še bolj poprimejo za delo in dajo delovnemu ljudstvu čim več kmečkih pridelkov že v tej letini. Posobno bo letos, kakor smo zvedeli, poživljeno delo pri samih zadružnikih, ki hočejo prednjačiti v socialističnem tekmovanju s privatnimi kmeti, kdo bo vrgel več in bolj cenenih pridelkov na živilski trg in s tem ustregel našim delovnim ljudem.

40 let smo čakali . . .

Vendar je šele sedaj v novi socialistični Jugoslaviji uresničena želja ne samo Besničanov, temveč tudi prebivalstva Nemilj, Njivice, Podblice, Jamnika ter še drugih bližnjih in daljnih vasi. Nova železniška postaja Besnica bo otvorena 20. maja in ob pol deveti uri bo prvič ustavljal vlak na tej postaji. Uresničena bo 40 letna želja tistih, ki so bili po eno, dve pa tudi tri in več ur oddaljeni od železniške prometne zveze.

Da pa je bilo delo na novi postaji tako hitro končano, je zasluga nekaterih članov KLO-ja Besnica, predvsem pa poverjenika za komunalno tov. Erjave Ivana. Tudi gradbeni odbor je bil stalno pri delu; dolžni smo mu zahvalo, ker je moral preko tolikih ovir, da je uspešno izvršil svojo naloge. Pohvaliti pa je treba zidarja tov. Fabjan Petra, saj je dnevno delal nič manj kot dvanaest do šestnajst ur samo zato, da bo postaja do roka gotova. Omenim naj še naše udarne, saj jih ni malo, vendar pa ne manjka tudi takih, ki bodo prvi rabili to postajo, pa do danes niso napravili niti ene udarniške ure.

Ugotovimo pa lahko, da smo tudi mi v Besnici le resno pričeli z delom; upajmo pa, da to ni zadnji uspeh Besničanov in okoliških vasi, da bomo šli v bodoče še z večjim elanom k novim zmagam, k gradnji ceste Besnica - Podnart ter k elektrifikaciji vasi Njivice in Nemilj.

Prav pa je, da sedaj izrazim še eno željo vseh tistih, ki bodo vezani na novo postajo. V imenu vseh se zahvalim zveznemu ministrstvu za promet, posebno pa našemu vaščanu, uslužbencu tega ministrstva tov. Kozjek Francu, ki je zelo veliko prispeval k uresničitvi 40 letne želje vseh Zg. Besničanov ter vasi v zgornjem delu KLO-ja Besnica. S takim načinom in sodelovanjem z ljudsko oblastjo bomo tudi mi prišli iz dolgoletne zaostalosti v novo socialistično ureditev.

K. P.

Ob novih ukrepih v odkupih

Zelo živo diskusijo je povzročila nova uredba Zvezne vlade, s katero je bil splošen večji del obveznih odkupov poljskih pridelkov. Tolmačenja so zelo različna, vendar pa skoraj povsod pripeljejo do istega zaključka, da bo s tem produkcija poljskih pridelkov povečana. Poglejmo, kako je s tem v našem okraju.

Ne smemo misliti, da dosedanji način gospodarjenja v kmetijstvu ni bil pravilen. Čas, v katerem so se poljski pridelki odkupovali obvezno, je pač to zahteval, da je bilo mogoče delavcem dati najpotrenejše za prizivljanje. Gospodarski razvoj, do katerega smo že prišli, je pokazal, da v bodoče obvezni odkupi v splošnem niso več potrebni in da nam bi več škodovali kot koristili. Ni pa mogoče sprostiti vsega naenkrat. Za prehrano najbolj važni artikli (žitarice in maščoba) še nadalje ostanejo v obvezni oddaji vse do časa, da se sedanja sprostitev pravilno usmeri, ko bo državni žitni in maščobni fond zadost močan, da zdrži prve prekomerne navale na te artikle. Isto je še z volno. Današnje pomanjkanje volne na svetovnem trgu, posebno pa še pri nas, ki smo vezani na uvoz, nas sili, da še nadalje obvezno odkupujemo.

Z zvezno uredbo so bili sproščeni vsi kmetijski proizvodi razen volne, maščobe in belih žit. Za nekatere kmetijske proizvode je prosti odkup že v polni veljavi, dočim se meso in mršavi prašiči še vedno odkupujejo obvezno in sicer tako, da mora vsak zavezanc obveznih oddaj izpolniti svoje obvezne do konca junija 50% letne obremenitve. Ostalo pa lahko takoj sprostimo prodaja. Mleko, seno in drugo pa se obvezno ne odkupuje in kmetovalci že lahko vse svoje pridelke prodajajo po prostih cenah. Mleka za nazaj ne bomo izterjevali, vendar je treba te zaostanek pravilno zajeti z davčno osnovo. Kmetje so do sedaj prav radi oddajali namesto masti in mesa mesnatje prašiče v teži 90 kg, ker jim je bilo za takega prašiča v štetih 30 kg masti in 56 kg mesa, poleg tega pa so dobili še nakazilo za odkup usnja. S sprostitvijo obvezne oddaje pa bo ta ugodnost odpad. Prašiče na račun masti je mogoče oddati še samo do konca prihodnjega meseca. Tudi po tem času se bodo prašiči odkupovali, vendar se bo upoštevala dejanska maščobnost, meso pa bo kmet lahko prodal po prostih cenah podjetjem.

Kaj naj bi nam prinesla nova uredba o sprostitvi odkupov in trgovine? Letošnji popis živine nam je pokazal, da naš okraj zadnja leta v živinoreji ni padel, pač pa še zrastel. V letu 1950 se je število goveje živine povečalo za 294 kom., prašičev za 4270 kom in tudi pri drobnici se je število povečalo. Kvaliteta živine pa nam je zadnja leta padla. Lahko bi naštel nekaj vzrokov, zakaj je živina kvalitetno padla. V več primerih kmet ni mogel pravilno razpolagati s plemensko živino, ki jo je moral oddati v zakol, lahko pa bi jo še s pridom uporabil. Zaradi tega kmet tudi ni imel pravega zanimanja za živinorejo in tako smo čestokrat dobivali v klavnice nedopitano živino, ki je dala le manjši odstotek mesa. Če smo hoteli zadostiti potrebam potrošnikov, smo morali zajeti številčno več količine živine. Tudi črni zakoli so precej vplivali na naša živinorejo. S sprostitvijo obveznih oddaj pa bo vse to odpadlo in tako lahko pričakujemo v najkrajšem času dvig, še posebno z ozirom na to, ker imamo živino številčno že na viski stopnji. S tem pa bo odpadel tudi strah potrošnikov, da ne bo mesa in mleka. Tudi davčna politika je bila večkrat ovira dvigu produkcije. Z novo davčno politiko po zemlji, upoštevajoč cene, po katerih bo kmetovalec prodajal, pa bo tudi davčna politika služila večji proizvodnji.

V zadnjem tednu so bili sestanki s predstavniki krajevnih ljudskih odborov, na katerih so se obravnavale vse spremembe v oddajah in trgovini, tako da bodo ti lahko volivec na zborih v tem tednu stvari objasnili.

Nova uredba je bila povsod z odobravljeno sprejeta. Zagotavlja nam boljšo prekrbo in dvig kmetijske proizvodnje.

ČLANI DELAVSKEGA SVETA SE IZOBRAŽUJEJO

V tovarni gumijastih izdelkov „Sava“ v Kranju se je v torek 15. t. m. začel seminar za člane delavskega sveta in sindikalne funkcionarje. Na njem se podrobno obravnavata snov o nalogah in pravicah upravnega odbora in delavskih svetih. Seminarju prisostvuje nad 100 udeležencev.

Okrajski odbor OF Kranj-okočica

Dve novi odlikovanki in 24 udarnikov v Pletenini

Bilo je v petek popoldne. Po številu delavk je v Pletenini v Kranju le nekaj nad 500 delovnih rok, ki pa zadežejo za 1000. Res: priden, delovni kolektiv je to. Ta reje jih razne težkoče. Najhujše je pač s strojnimi iglami, ki jih primanjkuje vse bolj. Pa vseeno brenči prijetna pesem njihovih šivalnih strojev dalje: „Naša petletka teče“. Z neverjetno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo premagujejo vse težave in so tako na tekočem v vsem, kar zahteva plan. Po tem delu pa še vedno najde dovolj časa, da se s pridom udejstvujejo tudi na kulturnem toriu. Med drugim imajo dober ženski pevski zbor, ki ga vodi pevovodja tov. Fajon. Tudi danes, ko so imeli v Pletenini majhno delovno svečanost: proglašili so 24 novih udarnic in podelili 2 delovna priznanja, je ta zbor nastopil kar s petimi skladno odpetimi narodnimi pesmimi. Predsednik sveta za lokalno indu-

strijo MLO v Kranju tov. Praprotnik Nace je nato s kratkim nagovorom podelil Oblak Milki in Lojevec Danici medaljo dela, s katero jih je nagradil Prezidij Ljudske skupščine LRS. S tem dveh odlikovankama se je število odlikovanec v tem delovnem kolektivu zvišalo na sedem, kar je velik uspeh za tako majhen kolektiv. Zanj je govoril direktor podjetja tov. Pelekaj Jože, ki je poudaril važnost borbe za pravočasno izpolnitev vseh planskih nalog ter na koncu prebral imena 24 novih udarnic, ki so proglašene na osnovi doseženih uspehov v mesecu marcu in aprilu. Med njimi sta tudi petnajstkratna udarnačica Jenko Zofka in trinajstkratna udarnačica Lojevic Danica. Po tej zaključeni svečanosti so se odlikovanci in nove udarnice skupno slikali in pripravljena jim je bila majhna zakuska.

Še nekaj odmevov proslav zgodovinskega praznika

CERKLJE NA SLAVNI ZGODOVINSKI DAN

Ze popoldne pred praznikom OF so Cerkle zaživeli. Vse je krasilo poslopja in postavljalo mlade. Trg pred šolo si je nadel prazničen obraz. Rahel dež ni motil zavednih mladincev in pionirjev. Preprečil pa je, da niso zagoreli pripravljeni kresovi. A povorka, ki so jo priredili mladinci predvojaške vzgoje tudi dež ni mogel preprečiti. Množice Cerkelj in okoliških vasi so dvakrat napolnile dvorano zadružnega doma. Prve proslave se je udeležilo nad 500 pionirjev in učencev šole v gospodarstvu. Točke programa so izvajali izmenoma pionirji osnovne šole in gimnazije. Ugajal je pevski zbor gimnazije z lepo narodno pesmijo.

Večerni program je bil pester in lep, a še lepši je bil, ker je to pot bila dvorana polna kot malokdaj prej. Važno je, da je ob slovesnih prilikah program poln in občuten, saj le tak lahko uspešno vzbudi spomine na prestano trpljenje.

27. april pa je bil v Cerkljah posvečen športnemu tekmovanju. Dopolne se je posvetilo 21 šahistov Cerkelj, Velesovega in Senturške gore. Popoldne pa je bila nogometna tekma med domaćim Krvavcem in gosti iz Smlednika. Gostje so zmagali z visokim rezultatom 10 : 2. Rezultat ne preseča, saj je to prva tekma domaćinov in celo prva nogometna tekma v Cerkljah.

Zvečer tega dne pa je KUD „Davorin

Jenko“ priredil svojemu članstvu uspel zabavni večer. Tako so v razgovoru, petju in smehu zaključili svoje uspešno šestmesečno tekmovanje. Zadali pa so si obvezo, da bodo tudi v bodoče enotno služili ljudstvu, ki je, kakor je bilo v borbi, obnovi in graditvi socializma, tudi sedaj studenec žive vodje, ki uspešno poji vsako ustvarjalno delo.

ZB V ŠKOFJI LOKI JE ODKRILA SPOMINSKO PLOŠČO PRI ŠKOFJELOŠKI PARTIZANSKI TEHNICI

V okviru tekmovanja za 10. obletnico OF je Mestni odbor ZB v Škofji Loki dne 27. IV. 1951 svečano odkril spominsko ploščo na „Primažovi žagi“ v spomin ustanovitve prve Škofjeloške partizanske tehnike meseca marca 1943.

Predsednik Mestnega odbora ZB tovariš Vraničar je v kratkih besedah otvoril slavnost in odkril ploščo, nato pa dal besedo tov. Puhar Ivu, ki je podal dobro pripravljen referat, prikazal borbo slovenskega naroda in posamezno imenoval prvoboritelje iz Škofje Loke, ki so aktivno sodelovali v NOB.

Po končani slavnosti, ki ji je prisostvovalo nad 100 prebivalcev, so se vsi udeležili še slavnosti na skupnem grobu padlih partizanov, pokopanih na „Stemarjih“. V spomin padlih žrtev je tov. Remškar odkril spominsko ploščo in med drugim povdaril junaštvo padlih borcev.

Po končani slavnosti, ki ji je prisostvovalo nad 100 prebivalcev, so se vsi udeležili še slavnosti na skupnem grobu padlih partizanov, pokopanih na „Stemarjih“. V spomin padlih žrtev je tov. Remškar odkril spominsko ploščo in med drugim povdaril junaštvo padlih borcev.

poštovana prizadevanja tržaških delavcev in rodoljubov, da se te krivice, storjene slovenskemu rodu, popravijo, pa je mednarodna pravica še gluha in slepa. Še več, naš slovenski živelj se mora tam doli še danes boriti za najosnovnejše narodnosti in kulturne svoboščine. Zaradi tega so sklenili naši tržaški rojaki, da si zgradijo novo žarišče svoje kulturne in družbenje dejavnosti, nov kulturni dom. Ta dom naj bi jim povrnil tisto, kar so tržaški rojaki pred časom sami z žulji in znojem zgrajili, pa jim je zločinska reka fašističnih požgalcev uničila. Vsi Slovenci smo ponosni nad njihovo samozavestno odločitvijo. Pri tem jim hočemo po svojih močeh pomagati, tako da si bodo čim prej postavili lasten dom. Pozivamo vse frontne organizacije, vse ustanove in rođoljube, da s prispevki podpro zidavo Kulturnega doma v Trstu. Prispevke naj celotni kolektivi ali posamezniki pošiljajo na: NB Kranj-okočica, 624-95322-1, Okrajski OF odbor Kranj-okočica, „Gradnja kulturnega doma Trst“.

Opcarjam, da se vsa gotovina zbira na rodilgi nabiralnih pol, ki so opremljene s štampiljko okr. OF odbora in pa s tekočo številko.

Okrajski odbor OF Kranj-okočica

DROBNE VRŽNE VESTI

Kakanjski rudar Eden Škorič, ki je prvi med rudarji Bosne in Hercegovine izpolnil svoje petletne naloge, je dal zagotovo, da bo drugo petletno naložilo izpolnil do konca tega leta. Prejel je odlikovanje red dela I. stopnje.

Zelezarna v Sisku bo po končanih gradbenih delih drugi največji industrijski objekt v Jugoslaviji. Zgraditi je treba še jeklarno in veliko valjarno brezšivnih cevi, poleg že obstoječih gigantskih plavžev, ki so jih zgradili lani.

V Mariboru je bil v soboto in nedeljo II. kongres Zvezze novinarjev Jugoslavije, ki se ga je udeležilo okoli 150 delegatov — novinarjev iz vseh ljudskih republik. Pregleddali so dosedanje delo in sprejeli vrsto pomembnih sklepov za uspešni razvoj našega novinarstva.

Nove mladinske brigade na progi Doboj — Banjaluka. Zadnje dni je prispealo na gradbišče mladinske proge 61 novih mladinskih brigad druge izmene, t. j. 7900 mladincev in mladink, ki so se pridružili 8000 brigadirjem prve izmene, tako da je sedaj zbranih na progi okroglo 16.000 mladih ljudi.

Nova tekstilna tovarna je začela obravnavati pri Prijepolju v Sandžaku.

V tovarni motorjev v Rakovici montirajo vsak dan štiri traktorje. Sestavili so jih že 40, do konca junija pa jih bodo izdelali 75.

Izvršni odbor Mednarodne turistične unije je te dni zasedal v Jugoslaviji, kjer so bili delegati nadvise toplo sprejeti in je bil po vseh izjavah izredno uspešen.

Težko jim je bilo nekdaj - danes pa gredo srečni bodočnosti nasproti

Nemški učenjak Hegel, čigar nauk tvori podlago komunističnemu manifestu Marks-a in Engelsa, je trdil, da se vse, kar se pojavi v naravi kot novo, menjava in počasi razvija. Se več je trdil: Dejal je: "Vsaka stvar, ki se v naravi pojavi kot nova, mora nekoč propasti."

Vse, kar je postavljeno v življenje, mora nujno hoditi po poti, ki jo narekuje življenje, ki jo diktira družba. Umevnost je torej, da je tudi učenec v gospodarstvu — ali kot so ga svoj čas klicali: vajenec — doživil po svoje svojo rast, da je užival vse dobre in tegobe v razvojni dobi na čisto svojstven način.

Oglejmo si učenčka pred šridesetimi, petdesetimi leti, to je v tistih časih, ko smo bili vazali habsburške dinastije! Vajenec ali učenček je bil vse: pestunja, pomivalka, pometič, tekač, vozač, zadnje leto pa vajenec, ki se je priučil obrti toliko, da je lahko zgrabil za potno palico in se z njo napotil v tujino. "U frend grem", je dejal v življenje postavljeni pomočnik brez kvalifikacije, da si je tam pridobil potrebnejša znanja, in ko je okusil kruh devetih mater, se je vrnil v domovino, kjer se je postavil na "lastne noge".

Učenec ali vajenec, ki je stopil v službo k takemu obrtniku, je bil od prejšnjega vajenca v toliko na boljšem, da se je pri takem mojstru resnično uril ob mojstru v svoji stroki. Pri prvem, pa tudi pri drugem, je manjkalo samo nekaj — in to najvažnejše! — manjkalo je splošne izobrazbe, to je tiste izobrazbe, ki jo dajeta osnovna šola in za njo obrtna, ali kot danes rečemo — gospodarska šola ali šola za učence v gospodarstvu.

Ne zakrivajmo si oči pred resnico in priznajmo, da še danes često čujemo besede: "Le čemu šola, čemu mučijo učence s slovnicu, z branjem, z računstvom itd., ko pa tega v življenju, pri izvrševanju svoje obrti, nikdar ne bodo potrebovali!"

Tako naziranje je zgrešeno. Stara Jugoslavija je bila od Avstro-Ogrske nekoliko naprednejša: uvedla je obvezno šolanje učencev v gospodarstvu in vsakomur od nas je znano, da se nekateri obrtniki pri sprejemanju vajenca zastavili vprašanje: "Kako predizobrazbo ima?" Trgovci in obrtnik sta hotela imeti ob sebi zdravega in bistromnega učenca.

Mar ni bilo žalostno poslušati besede: "Če se ne boš pridno učil, boš pa šel za šuštarja" ali za "žnidarja"?

Izrečena beseda je bila žaljivka! Žaljiva je bila za obrtniški stan, žaljiva pa tudi za bitje, ki je moral poslušati take ali slične grožnje.

Pa kot sem uvodoma dejal: "Vse se menjava, vse se razvija."

Naša nova domovina, naša demokratična Jugoslavija je glede obrtniškega stanu napravila velik korak naprej. Izprva je sicer kazalo — da bomo doživelvi prej ali sicer velik polom, če nam bo edina vodnica za-

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na celo tistih, ki jim je svoboda in domovina vse.

P. A.

organizacije Zveze borcev tov. Janko Vognič, v katerem je ilustriral kratki pregled vse borbe med okupacijo in padanes. "Kakor smo enotni stopali po poti velikih zmag za časa NOV, tako bomo danes enotni čuvati vse te velike pridobitve ter vsakega, ki bo količkaj poskušal pomoliti svoj nos preko meja tudi po tem nosu poštano namlatil!" je zaključil svoj govor. Nato je sledila podelitev 120 spomenic. Dolga je bila vrsta vseh tistih, ki so za skupno stvar dali svoje najdražje. Otroci so dobili spomenice za starše, žene za može, očetje in matere za sinove in hčere. Iz tega se vidi, da je dal Tržič velik delež za stvar, katero je treba danes na vsakem koraku braniti in če bo potrebno ponovno stopiti na cel

Pionirski pozdrav pomladni v Škofji Loki

Res prijeten doživljaj so imeli pionirji odreda "Jegorov" na osnovni šoli v Škofji Loki dne 7. maja t. l. To pot jim vremenski preroči niso prekrizali Fačunov, kar se je že večkrat zgodilo. Mestni svet Zveze pionirjev je skupno s štabom pionirskega odreda ter organizacijo AFZ pripravil načrt, da bo pozdrav pomladni čim bolj peser ter da bo vsestransko povezano vzgojno in koristno s prijetnim. K pohodu v naravo so bili povabljeni tudi starši, ki so se povabili odzvali.

Lepo majska jutro je že zgodaj zbudilo naše malčke. Mati pionirja Dušana je predovedovala, da se je Dušan zbudil že ob peti uri, skočil na okno in pogledoval po vremenu. V slučaju dežja bi moral ostati seveda v razredu pri rednem šoiskem pokušku.

V posebno slavnostnem razpoloženju so se zbrali pred šolskim poslopjem. Vsaka četa je prevzela svojo pionirsko zastavo. Na čelu povorke je član odrednega štaba nosil veliko odredno zastavo. Res lep je bil pogled na dolgo vrsto preko 600 pionirjev, ki so strumno korakali in nad njihovimi glavami so v lahnem vetrju plapolale zastave. Na repu povorke je hodila prehranljena edinica. Tudi za lačne želodce je bilo preskrbljeno. Več polnih nahrabnikov in še nekaj vrč kruha, klobas, žemljic in rastlinske masti — vse to je bila pionirska menaža.

In na samem zbornem mestu! Prelepo je bilo opazovati posamezne skupine. Tukaj so plesali kolo, tam podajili kamenčke, več grup je bilo v igri z žogo, mladi botani so zbirali cvetice, vmes pa so sukale matere, člani pionirskega sveta in učiteljice. Tudi na spoznavanje prirode, na majskoga hrošča itd. ni bilo pozabljeno. Višek vsega je bil srečolov. 92 dobitkov, kdo bo srečnik? Nemila usoda je mnogim pre-

Za 10 letnico OF je bila razgibanost pionirjev tolikšna kot nikdar prej. Vse je zanjelo tekmovanje. Pomerili so se šahisti, sadjarji so hiteli z delom pri sadnem drevoju, gozdarji so zasadili pionirski gozd, lutkarji so se pripravili za nastop, največje presenečenje pa so pripravili pionirjiigrali.

Pod vodstvom učiteljstva so naštudirali ljubko igrico „Narcise“, ki jo je napisala Marija Heclova. Ze vodilna misel te igre je lepa: ne uničuj po nepotrebni lepoti narave. Ko pa so se na odrnu pojavile žive narcise, ki so jih obiskali metuljčki, ter se po lahnih taktih godbe spojile z njimi v ples, so očesa mladih gledalcev zamaknjeno zrla na oder. Nastopili so domači

pionirji z bosanskimi, ki so se lepo pričuli slovenskega jezika.

Zadovoljni in veseli smo bili uspeha, zato smo povabili tudi pionirje iz Cerkelj, Olševka, Predoselj, Kokre in Trstenika. Najbolj junaki so bili pionirji iz Trstenika, ki se niso ustrašili slabega vremena in so prihitali obakrat na predstavo. Ni jim bilo žal!

Pač pa nas je nekaj zbolelo. Staršev je bilo premalo, čeprav bi to napravilo otrokom še večje veselje. Le prerado se dogaja, da je mišljenje odraslih tako, da podcenjujejo delo šolske mladine. Navadno so nabite dvorane ob plehkih prireditvah odraslih, ko pa šolska mladina prikaže s trudem uspehe, pa jih bolj vabijo tisti plakati, kjer je napisano: prosta zabava.

Če ne hvališ, si zanič in te je treba uničiti

Cuden naslov, boste dejali, toda resničen. V zvezi je s kulturno kritiko našega lista o delih Prešernovega gledališča, ki so bila redna do nedavnega. Ocen uporitve Golijevega „Jurčka“ pa je naletela na odpor uprave gledališča, ker ni bila povsem pohvalna ter je, ko je zvedela za našega gledališkega kritika, temu nepo-

krizala račune. Z žalostnimi pogledi so se ozirali na tovarische, ki so zadeli zobno ščetko ali milo, svičnik ali zvezek, žogice, robočke, glavnike in še mnogo raznovrstnega. Toda ob izdatni malici je bila žalost kmalu pozabljena. S pesmijo na ustih se je odred proti poldnevnu zopet vračal. Seveda ni bilo konca izrazov želja, da bi se takšni pohodi v naravo še ponovili.

In še to je treba povedati, da so naslednji dan vsi pionirji hoteli pisati šolske naloge o tem, kako so izvedli pozdrav pomladni.

R. J.

sredno zabranila in onemogočila vsako nadaljnje sodelovanje. Tako je tudi izostala kritična ocena o Nušičevi komediji „Narodni poslanec“, ki je bila takoreč že v tisku. Nam se zdi, da bi uprava Prešernovega gledališča hotela povsem zadušiti svobodno kritiko in že zela, da se piše o delu našega poklicnega teatra le samo pojavno, pa čeprav je ansambel še daleč od popolnosti. Da je temu tako, je razvidno tudi iz članka Djurdjice Fleretove v LP, ki je iz nepoznanja teh dejstev nasedla upravi gledališča in na koncu napadla naš list zaradi kritike, češ da je nepodpisana in mrgoli nesmislov. Djurdjici Fleretovi ne moremo kot gostu zameriti dobrohotnosti proti našemu gledališču, toda tistim, ki so ji to servirali, tembolj zamerimo, saj vse to ne vrlja zaupanja v dober razvoj našega gledališča.

Martel

Obišcite razstavo OF v Ljubljani

med rebra. Maščevanje ga je grizlo. Spominil se je matere, ki so mu jo Nemci ustrelili. V vasi so mu povedali, da baje ni bilo solza v njenih očeh, ne žalosti, le zaničevanje do tistih, ki so jo gnali. Smejala se jim je v obraz in zapnila: „Le ubijte me! Sin me bo maščeval in ves naš rod se bo maščeval!“ Miloš je stisnil v grlu. Srce mu je strahovito razbijalo. Sopel je od razburjenosti in glava mu je gorela v vročini. Roka mu je krčevito stiskala ročaja granat. Skoraj je pozabil, zakaj je pravzaprav tu. Napeto je prisluhnil v noč. Le Sava je šumela v peščeni strugi. Zdajci se bližu oglasi sova, zaspano in zategnjeno. Se enkrat tik ob progri. Miloš se zdrzne: Andrej in Borko sta končala. Tedaj se v bunkerju nekaj zgane. Miloš napne telo kot tiger pred naskokom in nepremično zre predse. Se enkrat se oglasi sova. Miloš se ne gane. Se bolj krčevito stiska granati. Vrata na bunkerju začklapljejo v tečajih. Visoka temna postava se izluči iz betona. Miloš je skoraj ob pamet. Podzavestno odvije kapici granat, potegne za gumbo na vrvici, počaka dve, tri sekunde in vrže granati proti vratom bunkerja. Zaglušujoča detonacija in ogenj pretrgata tihom in temno noč. Drobci žezele so se odbili od debelih betonskih plošč. Miloš je zgrešil. Hip nato presekajo temo belo rumeni svetlobni stožci žepnih svetilk. Strojnica je začigala gozd, brzostrelke so sipale svinčene krogle na prog. Miloš se je kar zvalil po nasipu in tekel proti gozdu. Nemci so ga opazili. Usnerili so vse ogenj nanj. Miloš je tekel in se spotikal. Nenadoma ga je ostro zaselelo v ramenu in ga skoraj podrlo. Tako je tem se mu je zarezalo v pleča nekaj žgočega. Miloš se je spotaknil ob korenino in padel na obraz. Cutil je, kako mu teče nekaj toplega po hrbtni in ramenu in kako se srajca prijemlje telesa. Poskusil je vstati, toda ni se mogel premakniti. Zdeleno se mu je, kakor da bi ga pribili z dolgimi žebli na zemljo. Z velikim naporom se je premaknil nekoliko naprej. Glava mu je trudno omahnila. Stiri močne roke so ga previdno prijele in dvignile. Bila sta Andrej in Borko. Milošu se je zdelo, kakor da sanja težke, vendar tople sanje. Plaval je po gostem zraku nad smrekami. Nad njim ni bilo neba, le motno sive umazane krpe so visele nad njegovo glavo. Slišal je oddaljeno brnenje in neki šepet, ki je bil tako votel in bobneč, kakor bi prihajal iz oblačkov. Letel je navzdol in ni imel moči, da bi ganil s krili, ki so mu brez moči visele ob telesu. Nenadoma je prišel na čistino. Pod njim je zazijalo jzero, rdeče ko kri. Prešinila ga je blažna misel: kaj, če je to moja kri? Ob jezeru so klečali strgnani in bosi ranjeni in si izpirali rane. Med njimi je zagledal svojo

mater. Bila je mrtvaško bleda v obraz in tam, kjer so bile včasih oči, so bile zdaj krvave votline. Poklical jo je z mehkim drhtečim glasom. Podobe so se razblinile. Mehko je pristal ob jezeru. Miloš ni gledal. Glava mu je visela ko mrtva. Nič več ni sanjal. Hipoma se je zavedel. Ustnice so se zganile. Zamrmral je nekaj nerazumljivega in zdrgetal. Telo je postal težko in mlahavo. Andrej in Borko sta položila okrvavljeni telo na mah. Andrej se je sklonil nad mrtvega in mu odmaknil lase s čela. Miloš je še mrtev sovražil. Ustnice so mu bile stisnjene in pesti skrčene. Oblaki so se nekoliko razmagnili. Mesec se je bledo nasmehnil in obsvetil progo. Borko pokaže z roko na nasip: „Tam nekje sva delala. Čez pol ure bo pripeljal vojaški transportni vlak. Ali bodo Nemci opazili?“

Minute so jima potekale neskončno počasi v napetem pričakovanju. Noč je molčala, kakor da se ne bi nič zgodilo. Sumenje Save se je slišalo kot rahlo šepitanje. Andrej in Borko sta slonela ob mrtvecu in poslušala. Nekje daleč je zapisalo mrzlo in pošastno. Andreja in Borka je zazeblo. Kakor krik ranjene zveri se je razlegal rezki pisk v noč. Hropenje težkega železniškega stroja je postajalo vedno močnejše. Ze so se videli obrisi vlaka. Vozil je zelo hitro. Z dimnika so se usipale iskre, kakor žareče snežinke. Andrej in Borko sta prijela mrtvega tovariša in ga posleda tako, da je bil obrnjen k progi. Vlak ni zmanjšal hitrosti. Se kakih petdeset metrov in zapeljal bo na odvite tračnice. Se dvajset metrov, še deset. Andrej in Borko si nista upala dihati. Se nekaj metrov in tedaj je vlak nenadoma prerezal nasip in se kot dolga črna kača zvih, napel in zgrmel v globino. Andrej in Borko sta se oddahnila. Pogledala sta mrtvemu Milošu v obraz. Zazdeno se jima je, da se je rahlo nasmehnil.

Mesec se je spustil niže nad gozdove. Zopet se je nekje oglasila sova, zdaj resnična. Andrej in Borko sta zavlekla Milošovo truplo globje v gozd, tipaje poiskala kotanjo in položila vanjo mrtvega. Zasula sta ga z listjem in skalnatimi drobci. Globoko sklonjena nad skritim grobom sta pomolčala in se z bolestjo v srcu poslovila od Miloša. Andrej je dvignil roko, kot bi hotel spregovoriti, toda le jeceljanje je spravil od sebe: „Deber fant je bil, le nekoliko svojeglav!“

Onkrat železniškega nasipa je šumela Sava besno in neugnano, kot je besen naš narod v maščevanju in neugnan v borbi za svobodo.

Dve mračni postavi sta se molče in neslišno izgubili v temi,

KULTURNI PREGLED

O NOVI KNJIGI

PREPROSTO ZIVLJENJE — PREPROSTA RESNICA

V roke mi je prišla drobna, še niti sto strani ne obsegajoča knjižica, ki je je v počastitev desetletnice Osvobodilne fronte izdal in založilo uredništvo „Jesenškega Kovinarja“ in je izšla kot izredna leposlovena priloga tega tednika, dotiskana v 2000 izvodih v Gorenjski tiskarni v Kranju. Na platnicah beremo imena šestih avtorjev (z avtorjem reprodukcij likovnih prilog bi jih moral biti pravzaprav sedem), ki so v glavnem jeseničani in sodelavci tamkajšnjega „Jesenškega Kovinarja“. Dva od njih — Miha Klinar in Verko Gasar — sta prispevala pesmi, dva — Marjan Telatko in France Zvan — proto, Ivan Drev oboje, Ivo Koželj pa esej o nedavno umrlem jeseniškem slikarju Ložetu Višnaru, čigar olja in akvareli kraško strani te knjižice, resda skromne in preproste po obsegu in zunanjem videzu, a zanimive po vsebini.

Nje vsebina so tu bolj, tam manj umetniško obdelani motivi iz življenja zadnjega desetletja. Ne da bi obnavljali vsebino posameznih prispevkov in ne da bi se spuščali v oblikovno analizo, moramo ugottoviti, da knjižica prijetno preseneča: preseneča namreč po iskrenosti, resnicoljubnosti in nenarejnosti prispevkov. Posebno dva med sedmimi avtorji te knjige sta v svojem pisanju segla globoko in naravnost pretresljivo izpovedala v svojih verzih in vrsticah svoje misli in spoznanje. To sta: Miha Klinar in France Zvan.

Miha Klinar, pesnik, znan po svoji partizanski zbirki, iz „Mladinske revije“ in od drugod, je v tej knjižici s šestimi cikli pod skupnim naslovom „Pomladni viharji“ nastopil s toljim številom in takšno kvaliteto pesmi, kot doslej še ne. Dvaindvajset pesmi, kar pomeni že skoraj pesniško zbirko, razdevala ne več samo mladega, nežnegata lirika, temveč močnega pesnika, ki tesnobo časa, njegovo hrepenenje po luči in sreči pa tudi slutnje novih, pretečih viharjev doživlja z vso intenzivnostjo globoko čutečega mladega človeka.

Nič manj kakor Klinarjeva lirika ne preseneča novela Franceta Zvana. Partizan Bor, poštenjak in po duši idealist, postane po vrtnitvi iz vojske v domači vasi upravitelj čevljarskega podjetja. Njegovo dobroto pa začeno ljudje izrabljati; to, kar v stiski stori za tega ali onega vaščana, izrabijo spletkarji, ki ga ovadijo sodišču in njegove poštene namene očrnijo tako, da dobitjo najpošastnejši videz! Bor, jetičen in na koncu z življenjem, izgubi vse, ki so se nekoč steli za njegove prijatelje, kajti premočan je bil, kakor pravi pisatelj, obroč javne morale. Zapusčen in zaničevan premine nekega dne, ne da bi dočakal sodne razprave, ki so se ji njegovi „prijatelji“ na tihem veselili... Pogreb mu organizirajo prijatelji, prav tisti, ki so mu bolnemu s svojim početjem pomagali v grob; čez štirinajst dni pa dobi mati sporočilo, da se preiskava ukine in da je tovariš oproščen krvde. — Najbrž so tudi to organizirali prijatelji!, konča pisatelj.

Novela je pisana brez ozira na levo in desno tako človeško, da se ob žalostni usodi tega poštenjaka, ki ga spravijo „dobrohotni tovariši“ ne le ob dobro ime, temveč celo v grob, človek zgrozi in ostrmi. Ce ne bi bilo v knjižici, ki so jo izdali jeseniški književnik, dobrega nič drugega kakor to, bi že ta novelica dala knjigi njenocenino.

K.

Nove knjige in cevije

Prejeli smo:

„Preprosto življenje“. Zbirka pesmi in proze šestih avtorjev. (Ivan Drev, Miha Klinar, Marjan Telatko, Verko Gasar, France Zvan in Ivo Koželj). Izdal uredništvo Strani 100. Jesenice 1951.

Frene Ferd.: „Kisanje krme“. Izdal založba Kmečke knjige. (Strokovna knjižica). Strani 67. Ljubljana 1951.

A. Petričič: „Pomenki o kmetijstvu“. Izdal založba „Kmečka knjiga“. Strani 113. Ljubljana 1950.

„Tako gradimo socializem na vasi“. Izdal založba Kmečke knjige. (Zadružna knjižnica). Strani 223. Ljubljana 1950.

Socialistično kmetijstvo št. 1. Izdal „Kmečka knjiga“. Ljubljana 1951.

Sadjarstvo, vinarstvo, vrtnarstvo št. 5. Izdal „Kmečka knjiga“. Ljubljana 1951.

Zivinorejec. St. 1. Izdal „Kmečka knjiga“. Ljubljana 1951.

PIONIRJI SO IGRALI ŽIVI ŠAH

V nedeljo 13. maja je bila na Titovem trgu v Kranju šahovska prireditev z živimi figurami. Igrali so pionirji iz krožka pri šahovskem društvu in iz krožka pionirskega odreda Mladinski dom. Igralci so bili uniformirani in so ob spremljavi glasbe in tovariša, ki je po mikrofonu napovedoval in tolmačil potek igre, svojo načelo dobro izvršili. Zmagal je črn.

Zanimivo prireditvijo naših najmlajših šahistov si je ogledalo veliko število pionirjev in odraslih.

ZAHVALA

Solsko upraviteljstvo v Naklem se zahvaljuje KDZ „Dobravi“, ki je v okviru tekmovanja za 10 letnico OF za čim lepo ureditev sole udarniško pripeljala iz Tržiča pesek za posipavanje steza na šolskem vrhu. S tem je dokazala, da ji skrb skupnosti za solo ni samo lepa fraza, ampak tudi dejanje.

Naj bi naklanski zadružniki našli še mnogo posnemalcov!

21. maja — Dan jugoslovanskega vojnega letalstva.

21. maja 1942. — ustreljen narodni heroj Tone Tomšič.

Od 19. maja dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mestna Kranja in Kranj-okolice dr. Pance Pavel, tel. 351. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Prešernovo gledališče Kranj

Petak, 18. maja ob 20. uri: Prežihov Voranc „Pernjakovi“ — zaključna predstava za „Iskro“.

Nedelja, 20. maja ob 16. uri: Prežihov Voranc „Pernjakovi“.

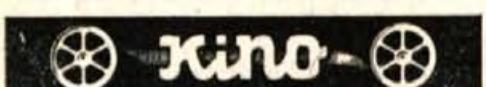
Sindikalno gledališče — Kranj

Cetrtek, dne 17. maja ob 20. uri: A. d'Usseau-J. Gow — Globoko so korenine.

Petak, dne 18. maja ob 20. uri: A. d'Usseau-J. Gow — Globoko so korenine.

Torek, dne 22. maja ob 20. uri: S. Bekeffi — Neopravičena ura.

Petak, dne 25. maja ob 20. uri: S. Bekeffi — Neopravičena ura.

„Steržic“ Kranj: od 16. do 21. maja, ameriški film „Žena s trojnim življenjem“; od 22. do 24. maja, ameriški film „Nepozabna pesem“.

„Svoboda“ Stražišče: od 18. do 21. maja, italijanski film „Rigoletto“.

„Predilec“ Skofja Loka-Trata: 19. in 20. maja, ameriški film „Zaradi njega“.

Skofja Loka: od 18. do 20. maja, angleški film „Srebreno ladjevje“.

Tržič: od 18. do 20. maja, ameriški film „Tarzan zmaga“; 23. in 24. maja, francoski film „Po ljubezni“.

V Kranju so se 12. maja poročili:

Novak Anton, Velike Bloke pri Rakeku in Zagajšek Darija, Kranj; Sterk Franc in Kreslin Kristina, Pradolje; Tičar Martin, Cakovec in Zadnikar Antonija, Nova vas; Grašič Janez in Mihaelčič Danica, Naklo; Ferlan Viktor in Koporec Frančiška, Kranj; Dolenc Franc in Zerovnik Jera, Senčur; Rajgelj Alojzij in Povh Justina, Orehek; Petrovič Janez in Fetič Jožef, Kranj; Oman Janez, Srednje Bitnje in Pire Ivana, Zavrh; Truden Anton in Zadnikar Marija, Kranj; Cigoj Marjan in Cimerman Ana, Kranj; Prinčič Valentin in Zabret Terezija, Kranj; Cotar Karol in Hafner Ivana, Kranj. — Cestitamo!

V pozdrav maršalu TITU za 59. rojstni dan

Kakor vsako leto, tako bomo tudi letos v tradicionalni „Titovi štafeti“ ponesli vdanostne pozdrave našemu maršalu Titu za njegov 59-ti rojstni dan iz vseh krajev naše domovine. Ker je letos 10. obletnica vstaje naših narodov, ima prav v tem času „Titova štafeta“ še poseben karakter bratstva in enotnosti naših narodov.

Pri okrožnem telovadnem odboru za Gorjenško v Kranju je bil te dni formiran okrožni štab „Titove štafete“, ki vodi priprave za prenos in sprejem štafete; ta bo 22. maja 1951. popoldne potekala na področju našega okraja.

Vse množične organizacije našega okraja, mladina, pionirji, fizkulturniki in delovni kolektivi naj se na ta dan aktivno vključijo v sodelovanje pri štafeti in manifestacijah, pri njenem sprejemu v posameznih krajih. Vse naše ljudstvo naj na ta način izrazi svojo ljubezen do našega maršala. Apeliramo, da naše množične

organizacije izdelajo pozdravne čestitke, ki se bodo nosile v štafetnih palicah.

Na področju okraja bo Titova štafeta potekala iz vrha Ljubelja preko Tržiča do Kranja, iz Jezerskega preko Preddvora do Kranja, iz Žirov in Zeleznikov preko Sk. Loke do Kranja, ter iz Kranja do Jeperce. Glavna progna pa bo potekala od Podbrezij preko Kranja, kjer bo sprejem, do Jeperce. Tudi pripadniki JA bodo z glavnim slovenskim štafeto nosili skupaj borbene pozdrave svojemu komandantu.

Spored sprejema štafet

V petek 18. maja ob 14.30 sprejem graničarske štafete pred sindikalnim domom v Kranju.

V torek 22. maja ob 15. uri sprejem fizkulturne štafete pred sindikalnim domom v Kranju.

V četrtek 24. maja ob 20. uri Koncert slovenske filharmonije v Sind. domu.

O LJUDSKI TEHNIKI V KRAJU

Istočasno z upravno ločitvijo mesta Kranja od okolice je bil ustanovljen tudi Mestni odbor Ljudske tehnike v Kranju. Kljub temu, da je odbor imel v začetku štiri, nato pa dva plačana uslužbenca, ni bilo o delu organizacij LT najboljše evidence, niti dobre povezave z njimi. Zaupanje upravnega odbora sta skušala celo izkorističati, vendar so se z energičnim nastopom predsednika MOLT-a nepravilnosti uslužbencev razkrile in popravile. Ne moremo trditi, da organizacije ljudske tehnike niso delale. Kjer so bili v odboru ljudje, ki so se čutili odgovorne za delo organizacije, kjer so člani znali premagovati težave in kjer je MOLT nudil zadostno pomoč, so se pokazali vidni uspehi. Bilo pa je tudi nekaj klubov, predvsem v tovarnah, ki jih je bivši okrajski odbor LT vodil samo na papirju. Klubi pa dejansko niso delali. V prvem letu samostojnega dela je izvršni odbor MOLT-a pokazal premalo zanimanja za razvoj ljudske tehnike. Vse breme je ležalo na predsedniku. Letos pa si je novi izvršni odbor delo porazdelil. Vsak član odbora MOLT-a je zadolžen za pomoč in nadzorovanje ene od dveh organizacij LT. Iz seznama so izbrisani vsi oni klubi, ki jih klub pripravljanju nismo mogli ponovno oživeti. Vendar ima MOLT v planu, da bo do konca leta 1951 ustanovil še štiri klube LT v tovarnah in šolah.

Poglejmo delo posameznih organizacij. V posameznih tovarnah in šolah je 9 klubov tehnike, dva kluba elektrostrojne zvezze, 3 centralni klubi po zvezah: radijsko-foto-kino in aeroklub, ter dve centralni društvi: avtomobilsko-motociklistično in pomorsko-bredarsko društvo.

V številčno močnejšem avto-moto društvu je včlanjenih preko 300 članov, od tega je 83% delavcev. Do sedaj je šeferški in motoristični tečaj končalo 67 tečajnikov. Razen tečajev prireja društvo motoristične dirke, omogoča članom nabavo materiala itd. V maju bo izdelalo društvo rdečnisko motorno kolo. Pri delu sodeluje premajhno število članov, breme sloni le na nekaj članih izvršnega odbora. MOLT je v mesecu marcu in aprili organiziral tečaj za prilaganje višega šoferskega izpitja, ki se je končal v začetku maja. Tečaj je obiskovalo 22 šoferkov, od teh jih je položili izpit za I. in II. skupino 19, ostali pa za III. skupino.

V številčno močnejšem avto-moto društvu je včlanjenih preko 300 članov, od tega je 83% delavcev. Do sedaj je šeferški in motoristični tečaj končalo 67 tečajnikov. Razen tečajev prireja društvo motoristične dirke, omogoča članom nabavo materiala itd. V maju bo izdelalo društvo rdečnisko motorno kolo. Pri delu sodeluje premajhno število članov, breme sloni le na nekaj članih izvršnega odbora. MOLT je v mesecu marcu in aprili organiziral tečaj za prilaganje višega šoferskega izpitja, ki se je končal v začetku maja. Tečaj je obiskovalo 22 šoferkov, od teh jih je položili izpit za I. in II. skupino 19, ostali pa za III. skupino.

Nevarnost črevesnih obolenj

Prebivalstvo opozarjam, naj bo posebno oprezno pri nakupu in uživanju svežega sadja in zelenjave, zlasti tistega, ki se uvaža iz drugih krajov. V tem času se pojavljajo razna črevesna nalezljiva obolenja, katerih vzrok je često nepravilno in ne dovolj čisto ravnanje s sadjem. Tifus, griže, črevesne katarje in gliste lahko imenujemo bolezni nečistoče. Da se teh obvarujemo, se držimo teh-le najnajnjših higieničnih pravil in načel:

Ne jeamo z umazanimi rokami, ne jeamo neopranega sadja in zelenjave! Sadje dobro operimo pod curkom čiste pitne vode. Najboljše je, če ga razkužimo z lahko raztopino klorinske apna. To izvršimo tako, da 1 kavino žličko klorinske apna raztopimo v 5 litrih vode in v tej raztopini perimo sadje nekaj minut. Tako razkuženo sadje nato izplaknemo s čisto vodo, da odstranimo duh po klorinu apnu. Pri tem sadju ostane ravno tako prijeten duh in slaten okus, postane pa popolnoma varno in zanesljivo.

Razkuževanje sadja in zelenjave naj bi bilo obvezno za mladinske internate, šolske kuhinje, otroške restavracije, otroške vrtec, jasli in podobne mladinske in otroške ustanove. Kljuno apno se dobri brezplačno na Sanitarnih epidemioloških postajah.

Nepravilno in zelo zmotno pa je samo okvašenje sadja skozi papirnato vrečico, ker s tem varamo samega sebe, kajti sadje ni dovolj oprano, lahko še ravno tako okuženo in vzrok najtežjim obolenjem. Vživajmo sadje tudi dostojno in ga ne mečimo po ulicah, cestah in parkih ter ne gojimo muh po naših sprehajališčih. Pokažimo večjo zdravstveno kulturnost in vzgajajmo mladino v redu in čistoči.

Posebno pa opozarjam trgovine s sadjem in zelenjavo, da vrše prevoze in prodajo sadja in zelenjave v največji čistoči, kajti zdravstvene oblasti bodo prestopke za malomarno in nepravilno ravnanje s temi živili strogo kaznovale.

PARTIJA IZ MATCHA JESENICE — KRAJNA 100 DESKAH

Spankska igra

Beli Komaroni Crni: Čabrijan
1. e2-e4 e7-e5 2. Sg1-f3 Sb8-c6 3. Lf1-b5 a7-a6 4. Lb5-a4 b7-b5 5. La4-b3 d7-d6 6. c2-c3 Sc6-a5 7. Lb3-c2 c7-c5 8. d2-d4 Lc8-g4 9. d4-e5 d6-e5? Crni bi moral vzeti z lovec skakač, ker po izmenjavi dam pada kmet na e5. 10. Dd1-e2. Bojazen pred izmenjavo dam je pretirana. Tako beli ne bo dosegel pozicione prednosti. 10. — Sg8-f6 11. 0-0 Dd8-c7 12. Lc1-g5 Lf8-e7 13. a2-a4 c5-c4 14. a4-b5: a6-b5: 15. Tf1-d1 0-0 16. Sb1-d2 Sf6-h5 17. Lg5-e3! Beli mora imeti loveca pripravljenega, da zamenja skakača za slučaj skoka na polje f4. 17. — Le7-c5 18. h2-h3 Lg4-f3: 19. De2-f3: Lc5-e3: 20. Df3-h5: Skakač je nevarnejši od loveca. Po Df3-e3: bi imel črni skakač na polju f4 zelo lepo mesto. 20. — g7-g6 21. Dh5-e2 Le3-b6 22. Sd2-f3 Ta8-d8 23. Kg1-h1 Td8-d1: 24. Ta1-d1: Tf8-d8? Nepravilna poteza, ki stane črnegga kmeta. 25. Td1-d8: Dc7-d8: 26. Sf3-e5: Dd8-d6 27. Se5-g4. Na tem polju je skakač pri takih razvrstvih črni kmetov silno nepravilno. 27. — h7-h5 28. e4-e5 Dd6-e6 29. Sg4-f6+ Kg8-g7 30. De2-e4 Sa5-c6. Crne figure so slabno postavljene ter hite na pomoč ogroženemu črnemu kralju. 31. f2-f4 Sc6-e7 32. g2-g4!! Napad belih kmetov postaja nevzdržen. Vse bele figure napadajo črnegga kralja. Črna dama je skoraj v patu. Nujno je zaradi grožnje f4-f5, pripraviti dami pot na mesto, kjer bi lahko izvajala pritisk na belega kralja. 32. — h5-g4: 33. h3-h4 Se7-g8? Ta poteza črnegga hitro uniči. Igrati bi moral Lb6-a7 z grožnjo De6-b6 matom na g1. 34. f4-f5 Sg6-e4? 35. f5-e6!! Crni sev da, ker po Sf6-e4: kmet na e6 uide v damo. Beli je napad v končni faziji odlično izpeljal.

mali oglasi

Samostojno kuhanje za gostinski obrat iščemo. Nastop takoj ali 1. junija. Okrajno gostinsko podjetje Kranj-okolica.

8. maja se je izgubila avtomobilna pojava (ploha), na cesti od Škofje Loke-kolodvor do Stare Loke-Dom slepih. Pošten naprednjek je naprodila, da jo proti nagradi vrne Kmetijski zadrugi Škofja Loka.

Preklepajem blok št. 14001 na ime Lahajner Anton za neveljavjen.

Razveljavljajam blok št. 9105, izdan pri invalidskem podjetju „Zvezda“ Kranj.

Prodam emajlirano kopalno banjo. Naslov v upravi lista.

Zamenjam kuhanje maslo za koruzne izdelke. Naslov v upravi lista.

Pozabljene živilske, industrijske in CARE nakaznice se dobijo v mestnem magazinu (bivši Adamič).

Razveljavljajam blok št. 11208, izdan pri invalidskem podjetju „Zvezda“ Kranj, na ime Mohorič — Cerkno.

Prodam novo volneno oblike za 14 let starega fanta. Stražišče 16, pri Kranju.

Avto-moto krožek Šenčur priredi 20. maja ocenjevanje vožnjo Šenčur—Visoko—Luže—Velesovo—Šenčur, združeno z vrtno veselico. Pričetek ob 9.30 uri dopoldne v Prešernovem gledališču v Kranju. Udeležili se je bodo vsi še živeči prvi maturanti in njihovi profesorji. Prisrčno pa so vabljeni tudi vsi nekdanji gojeni, profesorji in ravnatelji. — Pripravljali odbor.

Krajevni odbor ZB Trebišnjica v Poljanski dolini priredi v nedeljo 20. maja popoldne zabavno plesno prireditev. Cisti dobiček je namenjen za postavitev spominske plošče žrtvam padlim v NOB. Vabljeni predvsem borci partizanskih edinic, ki so se nahajale v tem področju in vsi ostali.

Sindikalno smučarsko prvenstvo „Udarčnik“ v Kranju sporoča, da se bo vršil redni občni zbor dne 25. maja ob 19. uri v str